

Mixed methods –tutkimus: lähtökohdat ja toteutus

Monimenetelmätutkimus

Minna Stolt, professori (ma.)

Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto

Satakunnan hyvinvointialue

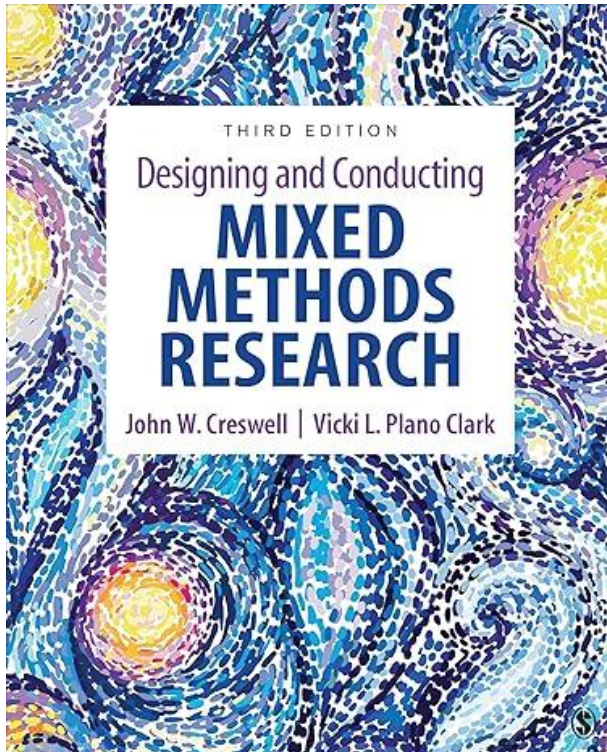
14.5.2025 Hoitotieteen professiokohtainen
tutkimusfoorumi, Pori

Esityksen sisältö

- Käsitteet
- Lähtökohdat
- Kysymyksen asettelu
- Asetelmat
- Raportointi

Taustalukemista

- Creswell JW & Plano Clark VL. 2018. Designing and conducting mixed methods research (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Vilkkä H & Mankki V. 2024. Johdatus monimenetelmätutkimukseen. Santalahti, Jyväskylä.

Monimenetelmätutkimus (mixed methods)

- Tieteenalakohtaisia eroja painotuksessa ja määrittelyssä.
- Keskeiset piirteet
  - Kerätään ja analysoidaan sekä laadullista että määrällistä aineistoa
  - Integroidaan eli yhdistetään kahdentyyppistä aineistoa ja niiden tuloksia
  - Organisoidaan edellä mainitut käytännöt johdonmukaiseksi ja toteutettavaksi kokonaisuudeksi
  - Huomioidaan teorian ja tieteenfilosofian tarjoama kehys.
    - Creswell & Plano Clark 2018 s. 5, Vilkkä & Mankki 2024, s. 15

Metodiset lähikäsitteet

- Multimetodinen tutkimus (multimethod study, multiple methods)
  - Yhdistetään toisiinsa useampi metodeja, mutta rajoitutaan yhteen tutkimusmenetelmään (laadullinen tai määrällinen)
  - Kerätään joko useita laadullisia tai määrällisiä aineistoja (yhden menetelmän sisällä)
- Triangulaatio
  - Aineisto-, teoria-, tutkija- ja menetelmätriangulaatio
- Kumpikin tukevat tutkimuksen moninäkökulmaisuuutta

Muita käsitteitä

- Integroiva tai yhdistävä tutkimus
  - Hybriditutkimus
  - Metodologinen triangulaatio
  - Mixed research
  - Combining methods
  - Multiple methods
- Ks. Lisää Vilkka & Mankki 2024, s. 17

Tutkimuskohde monimenetelmätutkimuksessa

- Moninäkökulmainen ja moniulotteinen todellisuus
  - Monimenetelmätutkimuksen tulokset voivat olla kolmenlaisia:
    - Vahvistavia (confirmation)
      - määrälliset ja laadulliset tulokset linjassa toistensa kanssa, vahvistavat käsitystä
    - Laajentavia (expansion)
      - Tulokset eroavat toisistaan ja tuovat esiin ilmiön eri puolia, ja siihen liittyviä täydentäviä näkökulmia
    - Ristiriitaisia (discordance)
      - Tulokset sisältävät keskinäisiä jännitteitä, ristiriitaisuuksia tai epäjohdonmukaisuuksia
- Fetters ym. 2013, Vilkkä & Mankki 2024, s. 20

Tutkimuskysymykset

- Tavoite: entistä laajempien ja monimutkaisten kysymysten tarkastelu
  - Kahdensuuntainen vuorovaikutus:
    - Tutkimuskysymykset ohjaavat tutkimusmenetelmiä ja niiden valintaa,
    - Käytettävissä olevat tutkimusmenetelmät ohjaavat tutkimuskysymysten muodostamista
- Vilkka & Mankki 2024, s. 21

Aiheellista, jos tutkimuskysymys perustellusti vaatii sen käyttöä

- Olemassa olevaa tutkimusta kuvastaa
    - Yksioikaisuus
    - Tulosten integrointi heikkolaatuista
  - Tutkija on kyettävä perustelemaan miksi ja miten hän hyödyntää monimenetelmä tutkimusta ja suhteuttaa perustelunsa suhteessa muihin vaihtoehtoihin
- Morgan 2023
- Mankki & Vilkka 2024, s. 25

Lähtökohdat

Tieteenfilosofia

- Usein sivuutetaan tutkimusraporteissa
- Kyse maailmankuvasta ja tietokäsityksestä
- Ontologia
  - Todellisuuden luonne
- Epistemologia
  - Inhimillisen tiedon luonne (MMT: mitä voidaan saada selville ja miten)
- 1) miten tutkija ymmärtää mitä on olemassa?
- 2) mitä olemassa olevasta voidaan tietää tai saada selville ja miten
- 3) miten nämä käsityksen heijastuvat ja ohjaavat tutkimuksen metodologisia valintoja, toteutusta?
  - Creswell & Plano Clark 2018, Vilkkä & Mankki s. 35-36

ORIGINAL RESEARCH:
EMPIRICAL RESEARCH - MIXED METHODS

Informal caregivers of people with heart failure and resilience: A convergent mixed methods study

Angela Durante¹ | Younas Ahtisham² | Angela Cuoco¹ | Josiane Boyne³
Bridgette Brawner⁴ | Raul Juarez-Vela⁵ | Ercole Vellone¹

To develop a comprehensive understanding of resilience and its associated factors among caregivers of people with heart failure. The specific research questions were:

1. What are the levels of resilience of caregivers of people with heart failure? (Quantitative)
2. What is the relationship of caregiver burden, anxiety and depression with resilience? (Quantitative)
3. What factors do caregivers of people with heart failure perceive as promoting or undermining their resilience? (Qualitative)
4. To what extent do the quantitative data about levels and factors affecting resilience converge with or diverge from the qualitative data about caregivers perceived factors affecting their resilience? (Mixed Methods)

[Informal caregivers of people with heart failure and resilience: A convergent mixed methods study](#)

Tutkimusasetelmat

Tutkimusasetelmat

- Yhdistävä asetelma
  - Vaiheittainen selittävä asetelma
  - Vaiheittainen kartoittava asetelma
-
- Jokaiseen liittyy: Lähtökohta, käytänteet, vahvuudet ja heikkoudet, soveltaminen
    - Creswell & Plano Clark 2018, Vilkkä & Mankki 2024, s. 57

Huomioitavaa tutkimusasetelman rakentamisessa

- Menetelmien yhdistämisen tarkoituksen perustelu
- Menetelmien ajoitus (järjestys samanaikaisesti vai peräkkäin; osien välinen riippuvuus/riippumattomuus)
- Menetelmien painottuminen
- Menetelmien integrointi
  - Schoonenboom & Johnson 2017
- Ennalta määrätty (fixed design) tai tutkimuksen aikana muotoutuva (emergent design)
  - Morse & Niehaus 2009

Yhdistävä asetelma (convergent design)

- Yhdistää ja vertaa kahden erillisen aineiston (laad ja määr) tuottama tietoa samasta aiheesta tai ilmiöstä
- Molemmilla aineistoilla yhtäläinen painoarvo
- Kummallekin osalle omat tutkimuskysymykset
- Aineistot kerätään samaan aikaan, analysoidaan erikseen
- Tulosten integrointi ja tulkinta
  - (vertailu, samankaltaisuuksien etsiminen, täydentävät näkökulmat, ristiriitaisuudet)
- Haaste: aineistojen välinen epätasapaino
  - Vilkka & Mankki 2024, s. 62-65.

Yhdistävä asetelma: Tulosten tulkinta

- Miten tulokset vahvistavat toisiaan, tuottavat täydentäviä näkökulmia tai ovat ristiriitaisia?
  - Jos keskenään erilaisia tuloksia:
    - Eroja pitäisi pystyä selittämään: a) mitä erot ovat, b) miksi havaittuja eroja esiintyy
  - Selitysmallit: kriittinen arviointi ml. Metodologiset ratkaisut
    - Jatkotutkimus: ristiriitaiset tulokset
- Patton 2015
- Vilkka & Mankki 2024, s. 65

Aineistomuunnokset

- Aineistomuunnokset mahdollisia
  - Ensin edetään perusmallin mukaan eli määrälliset ja laadulliset aineistot kerätään ja analysoidaan erillään
  - Erillisiä analyysejä jatketaan uudella yhdistävällä, yhtä tai useampaa aineistoa toiseen muotoon muuntavalla analyysillä
  - Tavoite lisätä aineistojen välistä vuorovaikutusta
- Muuntamisen tekniikat
  - Kvantifiointi -> tilastollinen testaus
  - Huomaa, että lisää määrällisen aineiston painoarvoa (kun laadullista muutetaan numeeriseen muotoon)

• Vilkka & Mankki 2024, s. 70

Vaiheittainen selittävä asetelma (explanatory sequential design)

- Toteutetaan peräkkäin kahdessa tai useammassa osassa
- Alkaa määrällisellä osalla, jota seuraa laadullinen osa pyrkien selittämään tai jalostamaan määrällisen osan tuloksia
- QUAN -> QUAL
- Osien välillä riippuvuussuhde:
  - Laadullinen osa on riippuvainen aiemmin toteutetun määrällisen osan tuloksista
- Raportointi järjestyksessä: määrällinen osa -> laadullinen osa
  - Määrällisen osan tuloksia raportoidessa korostetaan, mikä niissä ohjasi laadullisen osan toteutusta

• Vilkka & Mankki 2024, s. 75-80

Vaiheittaisuuden edut ja haasteet

- Suoraviivainen: ensin määrällinen, sitten laadullinen
- Antaa tilaa tutkijan oppimiselle aiheestaan
- Laadullista osaa ei kyetä tarkkaan suunnittelemaan tutkimuksen alkaessa
  - Voidaan tarkentaa, kun tieto määrällisestä osasta on analysoitu
- Aikaa vievä: osat riippuvaisia toisistaan (määrällisen osan tulokset ohjaavat laadullista osaa)
- Pitää osata rajata mihin keskitytään laadullisessa osassa
  - Vilkka & Mankki 2024, s. 77

Integrointi vaiheittaisessa selittävässä asetelmassa

- Kahdessa kohtaa
  - Selitystä vaativien määrällisten havaintojen tunnistaminen
    - Laadullisen osan kysymysten muotoilu ja tiedonantajien valinta ja toteutus
  - Kun molemmat tutkimusosat on toteutettu
    - Tulkinta, miten ja kuinka uskottavasti laadulliset tulokset onnistuvat selittämään määrällisiä tuloksia, mitä uutta/erilaista ja miten kehittää näkökulmia eteenpäin
- Vilkka & Mankki 2024, s. 81

Vaiheittainen kartoittava asetelma (Exploratory sequential design)

- Vaiheittaisesti kahdessa tai useammassa peräkkäisessä osassa
- Alkaa laadullisella osalla
- QUAL -> QUAN
- Laadullisen osan tulokset ohjaavat määrällisen osan aineistonkeruun suunnittelua ja toteutusta
- Osien välillä riippuvuus: määrällinen (jälkimmäinen osa) suoraan riippuvainen laadullisen osan tuloksista
- Usein painotetaan laadullista osaa
- Suositellaan käytettäväksi kun on vähän tutkimustietoa aiheesta
  - Vilkka & Mankki 2024, s. 87-89

Edut ja haasteet

- Asetelman vaiheittaisuus, osia ei toteuteta samanaikaisesti
  - Raportointi kronologisessa järjestyksessä
  - Mahdollisesti pitkäkestoinen
  - Suunnittelu vaiheissa
- Vilkka & Mankki 2024, s. 88-89

Integraatio

- Kahdessa kohtaa
  - Laadullisen osan tulosten muuntaminen määrälliseksi instrumentiksi
  - Laadullisen ja määrällisen osan tulosten yhdistäminen
    - Vilkka & Mankki 2024, s. 87-90

Yhteenveto tutkimusasetelmista

- Valinta tutkimuksen tavoitteen/tarkoituksen perusteella.
- Laadullisen ja määrällisen aineiston tuottaman tiedon vertailu, tavoitteena kokonaisvaltainen ymmärrys ilmiöstä -> yhdistävä asetelma
- Selityksiä yllättäville tai kiinnostaville tuloksille tai selvittää keitä tutkimukseen pitäisi kutsua -> vaiheittainen selittävä asetelma
- Ilmiön tarkastelu ennen laajemman tutkimuksen toteuttamista -> vaiheittainen kartoittava asetelma

Integraatio

Integraatio

- Tuodaan yhteen laadullisia ja määrällisiä menetelmiä ja aineistoja sekä niiden tuottamaa tietoa
- Yhdistäminen
- Vuorovaikutusta laadullisen ja määrällisen osan välillä
  - Vilkka & Mankki 2024, s. 103

Integraatio

- Aineistoja ei tuoda yhteen sattumanvaraisesti sekoittaen, vaan harkitusti ja suunnitelmallisesti integroiden
- Voi tarkoittaa laadullisen ja määrällisen ajattelun suunnitelmallista yhdistämistä tutkimusprosessin kaikilla tasoilla ja eri vaiheissa
  - Crewell & Plano Clark 2018; Schoonenboom & Johnson 2007, Vilkka & Mankki 2024, s. 104
- Integraation suunnittelussa auttaa tutkimuskysymysten muotoileminen siten, että niihin vastaaminen edellyttää sekä määrällisiä ja laadullisia menetelmiä sekä tuottaman tiedon yhdistämistä

Integraatio aineiston keruun ja analyysin näkökulmasta

- Aineisto kerättävä samasta asiasta, eri menetelmillä
  - Käsitteellinen linjakkuus
    - Laadullisen ja määrällisen osan käsitteiden tarkastelu
    - Niiden purkaminen tutkittavaan muotoon (operationalisointi)
    - Yhteyden käsitteiden välillä
    - Apuna: käsitekartat, taulukot
    - Selvennetään esim. miten laadulliset haastattelukysymykset ovat käsitteellisesti linjassa määrällisessä kyselylomakkeessa käytettyjen muuttujien kanssa
- Vilkka & Mankki 2024, s. 108

Muita integraation keinoja

- Laadullinen ja määrällinen aineisto samoilta osallistujilta
    - Yksittäisen osallistujan tapaus
  - Analyyttinen triangulaatio
    - Korostaa laadullisten ja määrällisten aineistojen ominaispiirteiden tunnistamista + aineistoille ominaiset analyysit muodostavat yhdessä verkoston, jolla tutkimuskysymykseen vastataan
  - Aineiston muunnokset
    - Määrällinen laadulliseksi tai laadullinen määrälliseksi
    - Integroidaan muuttumattomana pysyneeseen
- Moran-Ellis ym. 2006

Tulosten integraatio

- Vahvistavia
  - Tulokset ovat linjassa toistensa kanssa ja vahvistavat näin jaettua käsitystä aiheesta.
- Laajentavia
  - Tulokset tuovat esiin ilmiön eri puolia.
- Ristiriitaisia
  - Tulokset tuottavat ilmiöstä epäselvän ja epäjohdonmukaisen kuvan
    - Fetters ym. 2013

Monimenetelmä tutkimuksen raportointi

Johdanto

- Aiemmat tutkimuksen aiheesta
- Aikaisemman tutkimustiedon tiedonaukko
- Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Menetelmät

- Monimenetelmä tutkimuksen määrittely ja käytön perusteet
- Tutkimusasetelman rakentaminen: perusteet asetelman valinnalle, asetelman keskeiset piirteet ja integroinnin toteutus
- Aineistojen kerääminen
- Aineistojen analysointi
- Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tulokset

- Määrällisten ja laadullisten tulosten raportointi ja integrointi
- Tulosten visuaalinen yhteisesitys

Pohdinta

- Tulosten yhteenveto
- Vertailu aikaisempaan kirjallisuuteen
- Tutkimuksen implikaatiot
- Tutkimuksen rajoitukset
- Johtopäätökset ja jatkotutkimus

Lopuksi

- Soveltuu hyvin hoitotieteen tutkimuskohteisiin
- Vaatii menetelmällistä osaamista
- Ajankäyttö
- Integraatio
- Raportointi

Lähteet

- Creswell JW & Plano Clark VL. 2018. Designing and conducting mixed methods research (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Crotty M. 1998. The foundations of social research: Meaning and perspective in the research process. Sage.
- Fetters, M. D., Curry, L. A., & Creswell, J. W. (2013). Achieving integration in mixed methods designs-principles and practices. *Health services research*, 48(6 Pt 2), 2134–2156. <https://doi.org/10.1111/1475-6773.12117>
- Moran-Ellis, J., Alexander, V. D., Cronin, A., Dickinson, M., Fielding, J., Sleney, J., & Thomas, H. (2006). Triangulation and integration: processes, claims and implications. *Qualitative Research*, 6(1), 45-59. <https://doi.org/10.1177/1468794106058870>
- Morgan, D. L. (2022). Who Is on the Bandwagon? Core and Periphery in Mixed Methods Research. *Journal of Mixed Methods Research*, 17(2), 135-142. <https://doi.org/10.1177/15586898221096319>
- Morse JM & Niehaus L. 2009. Mixed methods desing: Principles and procedures. Left Coast Press.
- Patton MQ. 2015. Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice. 4. painos. Sage.
- Schoonenboom, J., & Johnson, R. B. (2017). How to Construct a Mixed Methods Research Design. *Kolner Zeitschrift fur Soziologie und Sozialpsychologie*, 69(Suppl 2), 107–131. <https://doi.org/10.1007/s11577-017-0454-1>
- Vilkkä H & Mankki V. 2024. Johdatus monimenetelmätutkimukseen. Santalahti, Jyväskylä.
- Younas, A., Pedersen, M., & Tayaben, J. L. (2019). Review of Mixed-Methods Research in Nursing. *Nursing research*, 68(6), 464–472. <https://doi.org/10.1097/NNR.0000000000000372>

Get inspired.

TURUN
YLIOPISTO